

Taxon Geranium macrorrhizum

Název taxonu	Geranium macrorrhizum
Vědecký název taxonu	Geranium macrorrhizum
Jména autorů, kteří taxon p...	Linné (1753)
Český název	kakost oddénkatý
Synonyma (zahradnický pou..	Geranium leiocaulon Ledeb.
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Odrůda
Nadřazená kategorie	Geranium

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holartická květenná říše a Mediterránní oblast
Biogeografické regiony - po..	Balkánská pohoří (z Řecka do Rumunska a Maďarska) a Appeniny, příležitostně zplanělý v západoevropských zemích

Zařazení

Fytocenologický původ	skalnaté a kamenité lesní svahy a křoviny, především na bazických podkladech z montanního do alpského stupně (petrodofyt, orgadofyt až ptenofylofyt, lochmofyt), k 2400 m n.m.
Pěstitelská skupina	Trvalka stálezelená a Trvalka polostálozelená
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Diza - divoce rostoucí trvalka záhonového charakteru

Popisné a identifikační znaky

Habitus	oddénkatě rozbíhavá bylina, 0.2 - 0.4 m vysoká, silně aromatická
Kořen	tenké kořeny ze silných, plazivých, větvených podzemních (nad povrch půdy však často vyrůstajících) oddenků
Výhony	masité, poléhavé až vystoupavé, žláznatě pýřité, hustě spirálně olistěné a postupně stárnoucí v nadzemní oddenky
Listy	řapíkaté, okrouhle pětiúhlé, cca 0.1 m široké, hluboce 5-7 dílné s úkrojky nepravidelně zubatými, oboustranně žláznatě pýřité, k podzimu zářivě červené
Květenství	okolíčkatě shloučené vidlany na dlouhých stopkách
Květy	růžnoobalné, oboupohlavné, volnoplátečné, pětičetné; karmínové nebo bílé, lehce souměrné s žebernatými, nafoukle urnovitými kalichy
Opylovací poměry	Samosprašná
Plody	zobanité merikarpy bez okrasné hodnoty

Semena	ledvinitá, hladká, červenohnědá
Možnost záměny taxonu (+..	ze tří druhů morfologicky vyhraněné sekce Ungiculata zaměnitelné snad s nedávno popsáním <i>Geranium kikianum</i> Tan & Vold (květy menší s petaly nazad ohnutými), především však s hybridním <i>G. x cantabrigiense</i> Yeo (celkově útlejší s listy jen roztroušeně pýřitými)
Dlouhověkost	dlouhověká
Doba rašení	Na jaře rašící (IV)

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Duben
Konec doby kvetení	Červen

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - polostín	✓
Faktor světla - stín	✓
Faktor světla - poznámka	velmi přizpůsobivý taxon - na slunci však jen za dostatku vláhy
Faktor tepla	zakořenění řízků 22°C-24°C; dopěstování 18°C-22°C; vernalizace 2°C, urychlení 16°C-20°C; mrazuvzdorná do -24°C až -28°C (USDA)
Faktor vody	mezofyt až xerofyt - velmi dobře snáší suchý stín
Faktor půdy	provzdušněná, nespěkavá, spíše alkalická (pH 6.0 - 8.0) s vyšším podílem organické složky
Faktor půdy - vápnomilný	✓

Užité vlastnosti

Období hlavního estetického...	celoročně včetně doby kvetení
Použití - pro trvalky	PD - Porost dřevin, OPD - Okraj porostu dřevin, VP - Volné plochy (otevřené, slunné, bez souvislého porostu dřevin), VPp - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, VPz - Volné plochy záhonového charakteru, VPs - Volné plochy stepního charakteru (živné půdy s vysokým obsahem Ca), A - Alpinum a Z - Záhon
Použití - pro trvalky - pozná..	nejvíce pro stanovištní okruh GR 1-2 so (okraje dřevinných porostů se sušší půdou na slunci nebo v polostínu), doplňkově Fr 1-2 so, FS 1-2 so (volné plochy, skalní stepi)
Použití	velmi dobrá krycí schopnost - náhrady trávnicka
Choroby a škůdci	askomycety jako <i>Erysiphe</i> , <i>Alternaria</i> , <i>Cercospora</i> , <i>Coleroa</i> , <i>Venturia</i> , <i>Gnomoniella</i> , <i>Plagiostoma</i> ; rzi rodu <i>Puccinia</i> a <i>Aecidium</i> ; ze škůdců mšice (<i>Acyrtosiphon</i> , <i>Amphorophora</i>), klopůšky a jiné ploštice (<i>Dicyphus</i> , <i>Rhopalus</i>), lalokonosci (<i>Otiorhynchus</i> ,

Doporučený spon pro výsad.. Zacladus), háďátka (Aphelenchoides, Meloidogyne, Platylenchus)
v parkových výsadbách 8-10 rostlin na m² (porosty už druhým
rokem zapojené)

Množení

Množení	Předpěstování sadby, Řízkování, Kořenové řízky, Bazální řízky, Dělení trsů a „in vitro“ (mikropropagace)
Množení - poznámka	jako řízky použitelné jarní růžice s částí oddenku, "kořenovými" řízky jsou v praxi rovněž označovány oddenkové segmenty
Mezihrnky	řízkování do 6 cm sadbovačů - v příliš malých sadbovačích zůstanou malé i po přehrnkování a málo kvetou
Konečné hrnky	kontejnery 10-12 cm (po vyvinutí 10-12 listů)
Retardace	ne
Květní tvorba	nejspíše fakultativně dlouhodobní rostliny - exaktní data dosud chybí; nutná je vernalizace (šest týdnů 4°C-6°C)
Doba kultivace	z řízků asi 10-14 týdnů, kvetoucí rostliny navíc 6-14 týdnů vernalizace a šest týdnů přirychlení; z tkáně 12-14 týdnů, po převodu na nesterilní substrát šest týdnů otužování pod vodní mlhou a 8-10 týdnů ve školce
Odrůdy	na dva tucty odrůd lišících se habitem a barvou květů (temně purpurové 'Bevan's Var.', 'Czakov', 'Hausruck', 'Prionia', 'Mytikas', Velebit aj., bledě růžové 'Camce' a 'Ingwersen's Var.', bílé 'Album', 'Spessart', 'Snowsprite' a 'White Nees'); také odrůdy pestrolisté ('Variegatum')

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF

- [Labyrint zahrad / Unspecified \(Stinná zahrada: 'Variegatum'\)](#)

Ostatní

Výsev/výsadba na stanoviš...	1998
Výsev/výsadba na stanoviš...	2023: 'Variegatum'
Dodavatel	přesazené z jiné lokality ZF
VBN statistiky	2005: 85 tisíc prodaných hmků (kakosty celkem) s obratem 56 tis.eur; z toho "Geranium overig" 70 tisíc hmků (40 tis.eur)
Odkazy	• Armitage J. (2006): RHS Plant Trials and Awards: Hardy Geraniums, stage 2. RHS Garden Wisley Bulletin 14: 1-16; - Hertle B. (2004): Geranium macrorrhizum und G. cantabrigiense bewertet. Gartenpraxis 30 (10): 12-18;

Grafické přílohy

